

Dimény Lóránt

Tizenegy

BOOKART

Csíkszereda, 2012

A könyv megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta

Szerkesztette

Szabó Róbert Csaba

ISBN 978-606-8351-27-8

© Dimény Lóránt, 2012

© Bookart Kiadó, 2012

A csapat

A kezdet

A ragyás arcú Kálmán Mircea mesélte egy párás nyári este melegében, amikor a végtelen nyári vakációk egymásba fonták a június eleji rügyfakadást a szeptember végi szürettel, mi pedig esténként körbeálltuk a padot, és figyeltük nemcsak megnyúló végtagjainkat, a húsban megmozduló inakat és az arcunkban dolgozó faggyút, hanem azt is, hogyan kezd megremegni a csend, hogyan bomlik fel a nyugalom, és válik érezhetővé az idő. Széles ívben kihúzott, lassított mozdulatokkal mesélt Kálmán Mircea olyan dolgokról, amelyek akkoriban és azóta egyre inkább száraz levelekként hulltak alá kíváncsiságtól kisimult homlokunkról. Mesélt nőkről, pénzről, a Naprendszer bolygóiról, mesélt Istenről, istenekről, pengeéles szavai borszagúan bugyogtak fel rekedt torkából, mi meg kerek fejjel néztük, szemünkben zivatar készült, és érezni kezdtük, hogy hamarosan indulnunk kell. Egy dologba viszont folyton beleakaszkodtam, nem tudtam szó nélkül hagyni, mélyen szántott, és nem lehetett szenvtelenül elsiklani fölötte, mert az zsigerien a miénk volt, és bár a jelek ott sejlettek közöttünk az éjszakában, nem is sejtettük, hogy a foci – mert persze, hogy arról volt szó –, ha nem is örökre, de majd egy isteni pillanatra biztosan összekapcsolja életünk szerteágazó hajtásait, amelyek mind a Grundon sercentek szárba, és azon az őszi délutánon értek végérvényesen újra össze, amikor egy góllal legyőztük az isteneket.

Kálmán Mircea

Nem gondoltam volna, hogy az a ködös februári ebédután bárhová is vezethet. Talán szombat volt, rendes munkanap. Éppen hazaértem a gombatelepről, orromban még mindig a hegyi emberek édeskés szagával és a csendes elégedettséggel, hogy a langyos téli napok a telepen végre előcsalták a spórákat. Csend volt a negyedben, nyugat felé a Kombinát vörös füstje folyt szét a folyó fölött, keletről pedig az éjszakai köd lapult meg sötétén. Kiléptem a teraszra egy pohár sörrel. Már egy ideje ebből állt az életem: rendszerint a városban egy tömbházlakási irodában, időnként fent a hegyek között a telepen telefonbeszélgetések, idegeskedés, üzletkötés, túlkölés, egy-két sör estére, aztán ugyanaz másnap. Megfeneklettem valahol harminc és negyven között a szutyokban, észrevétlenül beledegedtem a cégbe, a gombatenyésztésbe, a gazba. Ez volt az életem, család nulla, emóció nulla, súlytalanul csorogtam egyik napból a másikba. Ilyenszerű gondolatok szivárogtak a fejemben, amikor hosszú ideje újra csengetett az a telefonom, aminek számát csak anyámnak és a vízszerezőnek adtam meg.

A beszélgetés végén megnyúlt arccal néztem a kihunyó képernyőt az eltűnő számokkal, aztán kiemeltém a táskámból a háttáridőnaplót, megfogtam a hiúzbőr könyvjelző végét, és engedtem, hogy a lapok egy része tompán átsuhogjon a túlsó oldalra, közben a sötét napló gerince koppanjon egyet az asztal lapján, és kinyíljon arra az oldalra, amelyen aznapi dolgaim pihentek. Bámultam a kinyílt könyvet, közben fogtam a telefonom, és azt is az asztallapra tettem, a napló mellé. Igen, úgy emlékszem, szombat volt, valamikor farsangban. A városban már hetek óta

fullasztó köd gomolygott, a dér borította fák alatt visszajáró lelkek suhantak. Ültem a nyitott napló fölött, és a konyhában magára hagyva sípolt a teafőző.

Az egykori, lecsapolt sóstó helyén épült lakónegyedben laktam, egy kétszobás lakásban, kutyámmal, Spickkel, és két tengerimalacommal, Levivel és Sóskával. Sok fiatal költözött ebbe a negyedbe, de a vidéket kísérő átok, amiről az írások beszéltek, besurrant minden résen, nyitva hagyott ablakon, és súlyos lepelként tekeredett a lakók szíve köré. Egykoron állítólag boszorkányokat égettek itt, meg aztán Szappan azt is tudta, hogy olyan temető pihen a föld alatt, ahová a pestisjárványok áldozatait temették, és az egymásba fonódó átkok láthatatlan, kiszáradt hálója leng a blokkok között, és egy sötét helyre vezeti a felemelkedni készülő lelkeket. Már az ideköltözésemet követő első évben szinte tucatnyi öngyilkosság történt, egyik éppen azon a szombaton, amikor a Kálmán Mircea hívása után naplóm fölött elmerengve a Maros alsó folyását szemléltem. A szemközti tömbház bejárata fölötti pléhterazon loccsant szét a fiatal főügyész szőke feje.

Ami pedig engem illet, fél éve kaptam egy infarktust, azóta kissé lassúbb tempóban vezettem a vállalkozásomat, egy gombaültetvényt működtettem valahol a hegyek között, egy elnéptelenedett bányavárosban. Amikor a naplót néztem, hirtelen végigfutott rajtam a hideg, hogy újra következni fog az a hasító fájdalom a mellcsontomban, aztán lassan átkúszik a gerincembe. Így vártam, előttem a telefonnal, hogy rögtön hívhassam a mentőket, ha szükség lesz rá. Jó néhány perc telt el, amíg alábbhagyott a bizsergés, az émelygő izgalom, és miközben a pézsmaszagú bőregerek nászát figyeltem az ablakom előtt, a nedvek visszagyűltek kiszáradt torkomba. Arra gondoltam, talán hálót kellene szerelni az ablakokra.

Kálmán Mircea régi motoros volt a városban. Igazi kisvárosi menőgyerek, aki mindenről tudott, amiről érdemes volt tudni, sőt már évszázados kapcsolatai voltak külföldön, amelyek révén bármit tudott csencselni, míg végül elsőként szerzett a negyedből Audi 80-ast. Kálmán Mircea nem értett mindenhez. Kálmán Mircea az autókhoz értett nagyon, és rendkívüli módon uralta a terepet, ha bőrdzsekikre terelődött a beszéd. Ja, és még volt egy dolog, amiben nagyon otthonosan mozgott. A foci. Mirceának volt ugyanis egy csapata. Egy csapat szőröstől-bőröstől, csatárostól, védőstől, törölközőstől, benne a takarító nénivel, a zászlókkal, tökmagos zacskókkal, a lelátókkal meg mindennel, ami egy focicsapatnak a bűvköréhez tartozik. Egy működő, legitim, fakó focicsapat. Mindenikünk egykori álma. Az autókból és bőrdzsekikből kapirgált pénzét Mircea a fociba forgatta vissza, és az Akarat F.C., mint egy madárijesztő, a megyei osztály első felében tengett-lengett. Se többre, se kevesebbre nem vitte, soha nem esett ki, nem is lett volna hová, fel se jutott volna az életben soha, merthogy az eladókból, kereskedőkből, lakatosokból és asztalosokból verbuvált csapat csak úgy horgony nélkül létezett, csak úgy lebegett a poros város időtlen vizén, és nemhogy az esetleges drukkereknek, de még a csapattagoknak sem volt gyakorlatilag semmiféle motivációja, hogy bármi változás is történjen ebben.

Azt hittem, amikor meghallottam a hangját a telefonban, hogy biztosan újra egy bomba autójánlattal áll elő. Amikor nincsenek vásárlói, előszedi az áporodott szagú régi klienseit, akik telefonszámaikkal valamikor észrevétlenül berepültek a telefonjába. Ilyen voltam én is. Amikor Mirceával beszéltem, mindig cseppnyi félelem fészkelte belém. Éreztem a kapcsolatot a törvényen túlival. Ő abból a világból lépett elő, amelyet nem fognak közre törvények, amelyben a fürge ujjak, a hamis szemek

és éles fülek jelentik a túlélést, és a létezésnek nincsenek biztos fogódzkodói.

Szevasz, Öcsi! Figyelj, van egy bomba ajánlatom számodra!

Bármilyen alap nélkül kezdett Öcsinek szólítani. Így volt ez már akkor, amikor először találkoztunk. Csak dűnnyögtem izgalomban.

Baszki, van egy jó üzletem, faszom tudja, miért is hívtalak téged... Asszem azért, mert tudom, hogy rajtam kívül te vagy az, akinek az élete a foci... Na figyelj, elég nagy szarban vagyok! Szóval tudod, van nekem egy csapatom a megyeiben... az Akarat F.C... Na, tudod, ugye? Akkor az már elég is. Belekeveredtem valami nagy genyóságba, basszam, és el kell húzzak sürgősen. Na, és el akarom adni a csapatot. Játékosok nélkül, azokat már elküldtem. Figyelj, ha érdekel, nagyon hamar el kell intézzük a dolgot, mert én ma este el fogok húzni! Nem kerül sokba, megveszed, ott van a hely, a stadion, az öltözők, a barakkok, minden szar az épületben, a stadion mögött két hektár szántó... Ilyenek... Figyelj, nem kerül sokba, és ha érdekel, akkor ma délben nyélbe kellene üssük a vásárt. Visszahívlak tíz perc múlva, gondolkozz!

Barátom, ismered az érzést, amikor a homokórán úgy folynak át a szemcsék, mintha a torkodat sértené végig minden egyes kvarc, és nyeled, csak nyeled őket, és a percek nem érnek véget soha? Ilyen volt ez a tíz perc. Ültem az asztal előtt, néztem ki a fejemből, bambultam a hetek óta poshadó ködbe, tarkómon az ördög leheletével, és egy kibaszott gondolat sem jött, semmi. Percegtettem a határidőnaplóm lapjait előre és hátra, kortyolgattam a sörömet, aztán mint amikor a fűben fekve a szemedbe néz egy nagy varangy, úgy jelent meg előttem a ködből előlépve Gicu. Érted, nem hiszem el, ezekben a percekben, elsőnek Gicu jutott eszembe, ahogy a pálya szélén ül és magozik. Néhány napja láttam egy bevásárlóközpontban. Így hajladozott a fejemben

az íves gondolat, kissé félszegen, de határozottan kereste a kapcsolódási pontokat. Mint egy kavics, gyűjtötte maga köré, Gicu köré a szutykot, alakította az évek lepedékéből a szférát.

Gicu tökös gyerek volt. Állandóan baja volt valakivel. Közülünk valakivel, a felnőttek közül valakivel, kutyaikkal vagy rendőrökkel. Gicu soha nem békült ki a világ dolgaival, könyökölt, aztán ivott, aztán újra elöntötte a méreg. A pingpongasztal mellett találkoztam először vele. Nem ismertük, mert nem lakott a zónában. Nem volt látókörünkön belül. Ez viszont nem volt akadálya az ismerkedésnek, mert Gicunak a látóköre kiterjedt az egész negyedre, sőt az egész városra. Megállt a fa mellett, a törzsnek támasztott biciklimet fogta, és közben a pattogó labdát figyelte, csak a feje mozgott, és vele együtt a baseballsapka. Abban a nézésben a veszély és a lehetőség lakozott. Olyankor bármi történhetett, a lábai állásából pedig rögtön leolvastam, hogy nem játszani akar. Pedig akár az is lehetett volna, hiszen hamarosan megszólalt, miközben pattogtatta a biciklim váltóját: Akarok én is játszani! Nemes Öcsivel ütögettünk, ránéztem Öcsire, ő meg rám, mint egy tuskó. A választás palettája. Kegyetlen volt, aztán végül Öcsi nyújtotta oda az ütőt. Gicu jó kétbalkezes módon pattogtatott, de tudod, nem lehetsz nagy ebben a partiban, ez az, aminek csak egy vége lehet. Aztán hamar megunt, leült a homokozó szélére, és hűvösen csak annyit mondott: Játszani! Öcsi visszaállt az asztal mellé, mire a ragadozó csávó kissé ellenfázisban: Gicu vagyok! Ez elég drámaian hangzott, korábban is hallottuk már hírét. Focizni nem fociztunk még vele, de focilabdákat tulajdonított már el, nem állt tehát a legbarátságosabb útonálló hírében. Röviden és hatásosan megalapozta a fellépését. Azt hiszem, a vér kicsit lelassult bennünk, mert újra utasítania kellett, hogy folytassuk a játékot. Nem a legfelszabadultabb ütögetés volt, csak úgy pattogott az ütők között

a labda céltalanul. Nem mondom, hogy végigpörgött volna az életem egyre nedvesedő szemem előtt, de tény, hogy eszembe jutott a lefejezett macska, amit azelőtti este láttam a pincelejáratonál, és ettől úgy éreztem, hogy langyos fuvalat fut végig a lábam között. Rápillantottam Gicura, és láttam, hogy a lábunkat fixirozza, pontosabban a lábfejünket, egész pontosan a cipőinket nézte. Az én lábamon pedig, Uram ne hagyj el, az új Adibas volt, amit azelőtti hétvégén vettünk apámmal az oroszpiacról. Pont az volt, nem egyéb, nem valami vékonykább tornacipő, hanem fatálisan pont az, a legértékesebb darab. Hirtelen úgy éreztem, mintha a cipő már nem lenne a lábamon, mintha meglazultak volna a tépőzárak rajta, mintha súlytalan lenne, és próbálna kibújni a lábamból. Gicu pedig csak nézett. Nézte a cipőket.

Abban az időben igen nagy divatja volt felénk lehámozni az aldozatokról a ruhát. Semmi bunyó vagy rabolás, békés úton, diplomatikusan levétni a lábáról a sportcipőket, a füsstréninget ököl nélkül kézhez kapni, mint egy marék langyos felvágottat. Főként a Maros-parton voltak rá esetek, de előfordult, hogy a csorgóról útban hazafelé környékezték meg az embert. Tehát a zónánkban is ott ólálkodott a veszély, és ezek az esetek mind lepörögtek a szemünk előtt, ahogy Gicu üldögélt a homokozó szélén, magozott, és közben a cipőinket nézte. Tudod, mint a görény a csirkéket. Testközelbe kerülni vele annyit jelentett, mint ködös bizonytalanságot érezni csomó formájában a gyomrodban. Gicu ugyanis nagyon jó bunyós volt, cselgáncsozott is, de főként az utcán vívta ki magának azt a félelem által táplált tiszteletet, amely a negyedben övezte. Alacsony, keménykötésű testére szinte mindig tréninget húzott. Zsíros fekete haját rendszerint félrefésülte, olyan jófiúsan, és ha nem néztem a szemébe, csak a szeplőket láttam az arcán, bármikor megfordulhatott volna a fejemben, hogy katonázni hívjam. Vagy később németezni.

Szóval, ha eszembe jutott a Grund, a képbe szinte mindig beúszott Gicu. Pedig ő nem tartozott hozzá a bandához, focizni sem járt rendszeresen, és olyan körökben is megfordult, amelyekről mi álmodni sem mertünk. De tudod, a találkozások Gicival soha nem voltak unalmasak. Felkavaró élmény volt minden szó, minden nyers érintés, zsigeri volt minden másodperc, amikor a pofot vártam, vagy azt, hogy leköpjön. Hogyha olyasmire gondoltam, ami túlmutatott a kisváros textilhatarain, akkor az Gicun keresztül vezetett. Ő volt a kapu, azóta mindig. Amikor a törvényesség határán lavíroztam bármikor, hogyha nem volt bátorságom belépni a falon túlra, vagy nehezemre esett elfogadni a fájón emberit, akkor ebben Gicu volt a képzeletbeli mentorom.

Amikor visszahívott Kálmán Mircea, gyakorlatilag gondolkodás nélkül vágtam oda: Baszd meg, érdekel a cucc! Nem tudtam a mikéntjét, de éreztem, hogy Gicura biztosan számíthatok.

Egy kávézóban találkoztunk, azután felhívta egy közjegyző barátját, aláírtuk a papírokat, Kálmán Mircea tétován, fátyolos tekintettel köszönte meg az üzletet, én meg ott álltam az út szélén a ködben, amikor felvette egy fekete BMW, néztem, hogyan fordul meg a fűzfánál, és hogyan kanyarodik el a Bolyai tér irányába, kezemben volt három papíros, és valahol nagyon távol a felismerés, hogy csávó, egy focicsapat tulajdonosa lettem, egy igazi, létező, nyomtatható nevű focicsapaté. Kezemben volt egy köteg kulcs, rajta egy címerrel. A csapat címere. A csapatom címere: nem egy oroszlánfej egy gyűrűben, vagy páncélos karddal, hanem egy jegenyefalevél, olyan, mint amelyek az iskolakerítés melletti fákra nőttek, és nyáron zizegtek a szélben. Óvatosan lopózott belém a tudat, a nagyon édes hiúság, hogy Abramovics lettem. Egy erdélyi Abramovics. Az Akarat F.C. játékosai pedig ott száguldoztak lelki szemeim előtt, láttam ahogy

Gicu a magasba emeli a Bajnokok Ligájának veretes kupáját, én meg büszkén nézem a díszpáholyból, vállamon a Kálmán Mircea bördzsekijével, amit ráadásként kaptam az üzletért.

Néhány napba telt, amíg számba vettem, mit is vásároltam pontosan. Jó gazda módjára, a kíváncsiság lila nyelve surrogott bennem, amikor a gát melletti köves útra ráfordultam, és magam előtt láttam a rozsdás vázú lelátónak a zsigereit. Mellette parkoltam le, és csak néztem rendületlenül, mintha minden csavart, minden anyát és minden benne fészkelő galambcsaládot mindenestől be szeretnék szívni jó mélyre, oda, ahonnan a szeretet ered. Ennyire közelről először láttam a hűvös vasvázat, ami távolról pihenő borznak tűnt mindig, olyan igazi, alázatos, szomorú kárpáti borznak. Két bozontos kutya rontott rám, de bizonyára hamar engedtek megérzéseiknek, hogy jobb időben cimborálni új gazdájukkal. Nem szeretném különösen részletezni mindazt, amit a vasbeton falak és konténerek belső tereiben láttam, minden bizonnyal jártál te magad is középiskolai tornaterem öltözőjében, és érezted az idő fanyar súlyát a koszos falak között. Hát ilyesmi volt ez a kis birtok, amelynek néhány napja a királya lettem. A két kutyán kívül más élőlényt nem láttam, ha csak a szomszéd birtokon egy hosszú láncon a kerítéshez kötött és fagyos, száraz kórót rágcsáló szamarat nem számítom ide.

Jó hangulatban autóztam hazafelé. Köd volt, és az úton galambtollak kavarogtak. Az autóm is, mint macska evés után, elégedetten dorombolt, én pedig azon töprengtem, mihez is kezdjek ezzel a nagy emócióval, amely néhány nap alatt megváltoztatta az életemet. A lelkesedés eleven emlősei nyivákolva törtek fel belőlem, tudtam, hogy nincs menekvés, hogy itt a rendeltetés világos fénybe van állítva: egy működőképes csapatot kell verbuválnom, amely a jövő idényben pályára áll. Mint egy színdarab végére a párbeszéd, életem foszlányai kezdtek összeérni, a

fonál, amely összefogta az összes addigi történeteimet, így nyert értelmet: egy focicsapat legyen, inakkal, izzadsággal, roppanó csontokkal és a bőrt kergető tizenegy csávóval.

Így hajóztak be, szépen sorjában az arcok, a blokkok közti régi Grund arcai, a haverok, akiket azóta kérgesre csesztetett az élet, mind behajóztak a fejembe. Felütöttem a naplót. A lap tejére, ahogy szoktam, hogy indigó nélkül is belevéssé magát a toll hegyének nyoma a lapok húsába, feketével felírtam a címet: A CSAPAT. Aláhúztam, és írni kezdtem egymás alá a neveket. Elsőnek azt, aki nélkül nem tartottam megtestesíthetőnek az új bandát: Gicut.

Utána pedig még tíz nevet írtam fel. Mintha az elhívásra szánt tanítványok listáját ütöttem volna össze. A gondolat felderített, és örömömben, hogy sikerült összeillesztenem a csapat emlékdarabkáit, megnyitottam a kamrában régóta lapulól flakon bort, amit nagyapám sírjához tett legutóbbi látogatásom alkalmával kaptam az öreg Pintyótól. Vérbeli, hűvös, darabos nova volt, magában a föld agyagos nyersségével. Közben az előttem gőzölgő listát szemléltem. A Grund csapata! Mind ott voltak a lapon: fekete nyoma a fémgolyónak. Fricike, Patkány, Iklandi Zolika, Dán Tibi, Szappan, Venczel Dudu, Kapa, Nemes Öcsi, Román Gherasim. És persze Gicu. Nem tudtam eldönteni, magamat vajon odaírom-e. Mertem remélni, hogy valahol én is ott lapulok a csapat egyik végtagjában.

Meg kell találnom a srácokat, össze kell gyűjteni a telefonszámokat, címeket, kutatni, fel kell kavarni a idő húszéves iszapját. Hétfőn meg fogom keresni Gicut a gyümölcsös részlegen, ahol a múltkor láttam. Bedőltem az ágyba, és akkor este tudtam, hogy ha ősszel a csapat elindul a megyei bajnokságban, történelmet fogunk írni. Tovább fogjuk lihegni a csapat lüktető tüdejével a régi deres ködöket. Megcsináljuk!

Tartalomjegyzék

A csapat 5

A kezdet 7

Kálmán Mircea 8

Gicu 17

Sántha Ferenc 26

Iklandi Zolika 29

Kovács Vasile 34

Venczeffy Sorin 42

Dán Tibi 50

Nemes Szilárd 58

Román Gherasim 63

Székely Ioan Árpád 69

Venczel Dudu 75

Mureşan Péter 80

Kicskó 87

Az élet 95

És a történet lehetne bárhol? 97

Tuskók lettünk egymás mellett 104

Egy napon majd megütközünk az istenekkel 107

Nem-e kellene valamit a haza asztalára letenni? 109

Nyáron zörgött a tüske, ősszel égették a leveleket 112

Maradt még egy labdányi hely 116

Örömhír 119

Te faszt, te hiszel az örök életben? 122

Koszorús kis arcok 126

Az ütközet napja 129

A vég 139

A kiadásért felel a Bookart Kiadó igazgatója
Megjelent 9 ív terjedelemben 70 g-os ofszet papíron
Arno betűtípussal szedve
Korrektúra Szatmári Cecilia
Tördelés Mészáros Klára
Műszaki vezető Császár Csilla
Készült a csíkszeredai Alutus Rt. nyomdájában
Felelős vezető Hajdú Áron igazgató